

פרוטוקול מס' 203

מישיבת ועדת הכנסת
מיום ג', כ"ט בכסלו תשל"ג - 5.12.72, בשעה 9.00

נ כ ח ו :

י . ישעיהו - יושב-ראש הכנסת

חברי הוועדה:

א . אנקוריון - היו"ר
ר . ארזי
מ . ביבי
מ . ברעם
א . הראל
א . יפה
א . לבנבראון - במקום חה"כ טובי
ג . פת - במקום חה"כ נחושטך
צ . צימרמן
ב . צ . קשת - במקום חה"כ רזיאל-נאור
י . רפאל
מ . שחל

מוזמנים:

ש . כהן - חבר-הכנסת
נ . לורך - מזכיר הכנסת
ש . יעקבסון - סגן מזכיר הכנסת
א . בר-זכאי - עוזר בכיר ליועץ המשפטי
לממשלה, משרד המשפטים

מזכירת הוועדה: מ . ברפי

רשמה: נ . רינגלר

- סדר-היום: א . ערעורו של חבר-הכנסת לבנבראון על אי הכרת יו"ר הכנסת והסגנים בדחיפות הצעתו לסדר-היום בנושא: "עליית מחירי החלב ומוצריו";
- ב . סדרי ישיבות הכנסת בהתאם לסדרי ההלוויה שייקבעו, עם פטירתו של יו"ר הכנסת לשעבר, המנוח קדיש לוז;
- ג . פניית חבר-הכנסת שלום כהן בדבר הענקת הזכויות לסיעות, הנוגעות למעמדן במערכת הבחירות (עמ' 3).

היו"ר א. אנקוריין: אני פותח את הישיבה.

אבקש לכבד בקימה את זכרו של יושב-ראש הכנסת לשעבר, המנוח קדיש לוז.

א. ערעורו של חבר-הכנסת לבנבראון על אי הכרת יו"ר הכנסת והסגנים בדחיפות הצעתו לסדר-היום בנושא: "עליית מחירי החלב ומוצריו"

אקרא לפניכם מכתבו של חבר-הכנסת לבנבראון: "הנני מבקש לערער לפני ועדת הכנסת על החלטת יו"ר הכנסת והסגנים, שלא להכיר בדחיפות הצעתי, אשר הוגשה היום (27.11.1972), בדבר עליית מחירי החלב ומוצריו.

סיבת אי הכרת הדחיפות הוסברה בכך, שנושא זה הועלה לפני שבועיים על-ידי חברי הכנסת הורביץ ופיינרמן. בעייני בהצעות אלו, אשר הוגשו על ידס, מצאתי שהן לא נגעו בבעיה אותה אני מבקש להעלות. אני מתייחס לידיעה שהופיעה בעתונות - "ידיעות אחרונות" מ-24.11.72 - לפיה נתן משרד החקלאות הסכמתו להעלאת מחירי החלב ומוצריו בשיעור של 15%. על-ידי העלאת נושא זה לדיון דחוף, ברצוני לבקש את התערבותה של הכנסת למניעת העלאת מחירי החלב ומוצריו."

א. לבנבראון: הגשתי את הצעתי הדחופה ב-27.11.72, מתוך מגמה לקיים דיון במליאה בנושא זה. היה לי הרושם שהידיעה שהתפרסמה ב"ידיעות אחרונות" היא מבוססת, שהנה עומדים להעלות את מחירי החלב. חשבתי שראוי לדון בנושא כזה במליאת הכנסת, במגמה למנוע עליית המחירים.

תשובת יו"ר הכנסת והסגנים היתה, שנושא זה הועלה לפני שבועיים על-ידי חברי הכנסת הורביץ ופיינרמן. אמנם יש קשר בין הנושאים שהועלו להצעתי, אבל הצעתם היתה לדון במצב ענף החלב והדרישה להעלאת מחיר החלב. ישנו איזה שהוא קשר בין ההצעות, אבל הן מנוגדות למגמת הצעתי.

לכן חושב אני שיש מקום לדון בנושא זה במליאת הכנסת.

יו"ר הכנסת י. ישעיהו: בנושא אישור דחיפותן של הצעות לסדר-היום,

כפי שהדבר מוגדר בחקנון, יש לנו לבטים קשים. אנחנו מבקשים שבאחת ההזדמנויות תיתן ועדת הכנסת דעתה עליהם. מגיעות אלינו הרבה הצעות דחופות, פי 4 מהצעות רגילות לסדר-היום. אנחנו צריכים לדון אלו הצעות דחופות, ואלו - לא. הקביעה בעד דחיפות ההצעה, או בעד אי הכרה בדחיפותה, איננה קובעת את יחסינו לחשיבותו של הנושא שבהצעה.

הענין שעליו מערער חבר-הכנסת לבנבראון הוא העלאת מחירי החלב ומוצריו. נושא חשוב מאוד. הנושא נדון בבנסת בהצעות של חברי-הכנסת הורביץ ופיינרמן מכל צדדיו. מגמת הדיון היתה בעיית מחיר החלב ומוצריו. כאשר הוגשה לפנינו הצעתו של חבר-הכנסת לבנבראון, לא מצאנו דחיפות להכיר בדחיפות ההצעה, לאחר שלפני שבועיים עלתה הצעתם של חברי-הכנסת הורביץ ופיינרמן. בהעלאת ההצעה מחדש לדיון בכנסת אי אפשר היה למנוע מעשה, אלא אם היתה הכנסת מחליטה לבטל העלאת המחירים. מבחינת סדרי הדיון של הכנסת ראינו את עצמנו כפופים לתקנון, שאם נושא נדון בכנסת תוך ארבעה שבועות שקדמו למועד הגשת ההצעה - רשאי יו"ר הכנסת שלא לאשרה, אלא אם חלו בינתיים שינויים המצדיקים דיון מחדש באותו עניין. במקרה זה לא חלו שינויים המצדיקים דיון מחדש באותו עניין, ולכן לא הכרנו בדחיפות ההצעה.

א. הראל: מבלי להיכנס לנושא דחיפות ההצעה, אבל לצד

העקרוני אני תומך בפנייתו של חבר-הכנסת לבנבראון, כי זה לא אותו נושא. אני מסכים עם דברי המערער, שבדיון על מצב משק החלב היתה הצעה להעלות מחירי החלב; אני גם תומך בזה. אם בא חבר ורצה להעלות נושא, שאיננו אותו נושא, אלא נושא הפוך - זה נושא אחר למרות שעניינו הוא עניין החלב.

לכן מציע אני שהענין יידון לא מבחינת הנושא, אלא רק מבחינת הדחיפות. אינני מביע עתה דעתי אם הנושא דחוף, או לא. מבחינה זאת לערער יש בהחלט תוקף.

א. לבנבראון: רצוני להוסיף: מחירי החלב ומוצריו - 9 אגורות לליטר חלב - עוד לא הועלו, לכן הנושא לא ירד מעל סדר היום. זה היה אחד מנימוקיו של יו"ר הכנסת לאי הכרה בדחיפות הצעתי. המחירים עדיין לא הועלו, היתה רק מגמה להעלותם.

מ. ברעם: איך הצעה כזאת להעלות מחירי החלב. אני מצטער כי איך הצעה כזאת, כיוון שיהיה צורך בהעלאת הסובסידיה. עד לתקציב הבא לא תהיה העלאת מחירי החלב.

יו"ר הכנסת י. ישעיהו: לדברי חבר-הכנסת הראל: זו גישה מקורית מאוד. הוגשה הצעה לכנסת להעלות מחירי החלב ויו"ר הכנסת והסגנים דחו אותה. עכשיו עומדות השאלות האחרות שהעלו חברי הכנסת הורביץ ופיינרמן - והן נדונות בוועדה.

ה צ ב ע ה

הוחלט: לדחות את ערעורו של חבר-הכנסת לבנבראון.

היו"ר א. אנקוריון:

ג. סדרי ישיבות הכנסת

קיבלתי מכתב ממזכיר הכנסת, בו נאמר: "אודה לך אם תביא לאישורה של ועדת הכנסת שינוי סדרי הישיבות מחר - יום ג', כ"ט בכסלו תשל"ג (5.12.72); וביום ד', למחרתו, בהתאם לסדרי ההלוויה שייקבעו, עם פטירתו של קדיש לוז."

יו"ר הכנסת י. ישעיהו: אנחנו מציעים ששיבת הכנסת היום תתחיל בשעה 16.00 ותסתיים בשעה 18.00 - השעה בה יועמד ארונו של המנוח קדיש לוז בטרקלין, כדי שחברי הכנסת ועובדי הכנסת יוכלו לעבור ליד ארונו של המנוח. בשעה 16.30 יעבור הקהל על-פני הארון עד השעה 20.30. בשעה 21.00 יעבור הארון לדגניה ב'.

מחר לא תתקיים ישיבת הכנסת ועל כך מבקשים אנו אישורה של ועדת הכנסת. מחר בבקר תתקיים ההלוויה בדגניה ב'. חברי הכנסת מחבקשים להגיע לדגניה ב' בשעה 10.30. נדאג לתחבורה לחברי הכנסת.

הוחלט: לאשר סדרי ישיבות הכנסת היום ומחר, לפי בקשת יו"ר הכנסת.

היו"ר א. אנקוריון:

ג. פניית חבר-הכנסת שלום כהן בדבר הענקת הזכויות לסיעות הנוגעות למעמדן במערכת הבחירות

אקרא לפניכם מכתבו של חבר-הכנסת שלום כהן מיום 25.10.72: "בישיבתה מיום י"ז בטבת תשל"ב - 4.1.72 דנה ועדת הכנסת בבקשתי להעניק לי מעמד של סיעה. בסעיף ז' של החלטותיה בנדון קבעה: 'לעניין סעיף 25(ג) לחוק הבחירות וכן לעניין זכויות אחרות המוענקות לסיעות בכנסת, למעט בעניינים האמורים לעיל, תשוב ועדת הכנסת לדון ולהחליט במועד מאוחר יותר.' 'זכויות אחרות' במקרה זה הינן, בראש וראשונה, זכויות הנוגעות למעמד במערכת הבחירות: מימון, ייצוג בוועדת הבחירות המרכזית וכו'.

בהתקרב מועד ההחלטות הטרומיות לקראת מערכת הבחירות לכנסת השמינית, ובמיוחד לאור פתיחת הדיון בחוק מימון הבחירות והמפלגות, הריני לבקשן להעלות לדיון דחוף את בקשתי להענקת מלוא הזכויות המשמשות נושא להחלטה דלעיל של ועדת הכנסת."

כך מצרף חבר-הכנסת שלום כהן העתק מכתבו אל חברי ועדת הכספים, המעלה כמה מן העובדות היסודיות שהציג בהופעתו בפני ועדה זו, כאשר החלטה לדון בחוק מימון הבחירות. הוא מבקש שנעייך בהן בלב פתוח, באשר הן רלבנטיות גם לבקשתו, המונחת עתה לפני ועדת הכנסת, להעניק לו זכויות כשל סיעת יחיד בכל הנוגע למעמדו במערכת הבחירות לכנסת השמינית.

ש. כהן:

לא אחזור על כל מה שכתוב במכתב, אבל אציין כמה מהנקודות העיקריות, והן:

בהחלטה של ועדת הכנסת הוחלט, למעשה, שרק במה שנוגע לדיונים בכנסת אין לי מעמד של סיעה. אני חושב שבכל הנושאים האלה של התפלגויות לא היה תקדים שוועדת הכנסת החליטה החלטה שאיננה סופית. כאן היא החליטה בפירוש, שרק לגבי זכויות בדיוני הכנסת אינני מהווה סיעה. בפירוש השאירה ועדת הכנסת את השאלה פתוחה לגבי שאר הנושאים שהם גורליים במערכת הבחירות ובגורמים אחרים. זה תקדים שלגבי הוא חשוב. אני מביין אותו כתוצאה של התלבטות כנה של החברים בוועדה לגבי עצם התופעה של ריבוי סיעות. אני יכול להביין התופעה של בריחת חבר בודד מסיעה גדולה בגלל פיתויים של תקציב וכו'. כאשר הופעתי לפני ועדת הכנסת היתה זו התפלגות של סיעה שלמה. חל פה תהליך של התפרקות. הופעתי לפני ועדת הכנסת היתה תוך כדי תהליך של התפלגות. חברי הוועדה שמחו על דברי שזאת לא פרישה של חבר הכנסת יחיד, אלא התפלגות סיעה.

בינתיים, מה שנראה בכנסת כהתפלגות של סיעה בכנסת הפך להתפלגות של כל תנועת העולם הזה - כוח חדש. התקבלו החלטות, ובראשן בהסתדרות. אבל שלא כמו בבחירות לכנסת, שם יש אפשרות לברר לפחות שלבים מסויימים של רצון הבוחר. כאשר הופעתי לפני ועדת הכנסת טענתי שיש לי זכות למחצית הזכויות של סיעת העולם הזה - כוח חדש, כי הבוחרים רצו בשני חברי הכנסת במעמד שווה. אי אפשר לוודא שרוב הקולות הן בעד חבר-הכנסת אבנרי. בהסתדרות המצב שונה. בהסתדרות בוחרים שלוש אינסטיטוציות: ועידה ארצית של ההסתדרות בוחרת את המועצה הארצית והמועצה הארצית היא הבוחרת את הוועד הפועל. כאשר נודע לה שהסיעה שלנו בוועד הפועל חדלה להיות בתנועת העולם הזה - כוח חדש, הכירה ועדת הביקורת המרכזית בהתהוותן של שתי סיעות שוות-זכויות. החברים אשר עזבו את תנועת העולם הזה ייסדו גוף פוליטי חדש, רשום כחוק, הנושא את השם "דמוקרטים ישראלים" ואשר בו חברים רשומים, שבחרו במוסדות המנהלים את ענייני המפלגה החדשה. זהו גם שמה המוכר של הסיעה בהסתדרות, המקבלת את מחצית ההקצבה שניתנה קודם לכן לסיעת העולם הזה למימון פעולות הסיעה והמפלגה. בהסתדרות הגיעו למסקנה, אחרי טירחה מרובה, שאין זו פרישה של איש, כי אם התהוותה של קבוצה פוליטית חדשה מוגדרת ופעילה.

המצב הוא שהיום אנחנו מיוצגים בכנסת על-ידי חבר הכנסת שאינו סיעה. אין לנו זכות להשתמש בשמנו. דבר זה גורם לנו עוול אובייקטיבי. בהסתדרות אנחנו פעילים כסיעה בכירה. אנחנו שם סיעה לגיטימית. היתה יוזמה של הסיעות השונות להידברות ביניהם ואנחנו היינו היוזמים. כל הסיעות נענו להזמנה. שם, אולי, מבחינת זמן אובייקטיבי, הגיעו למסקנה שיש פה לחצים. אילו בתנאים אלה היו פונים לוועדת הכנסת כדי לאשר הכרה בשתי סיעות - אני חושב שהבקשה היתה נענית.

למרות שיש לי זכות רק כחבר הכנסת יחיד בכנסת, שאינו סיעה בדיונים, הרי שבזכויות שונות שהן חיוניות לעבודת סיעה בכנסת - ועדת הכנסת וגם מנגנון הכנסת הוכיחו גישה ליברלית, באשר נתנו לי זכויות מובהקות ומפורשות של סיעה. אני חבר בוועדת השירותים הציבוריים של הכנסת, בעוד החברות בוועדות היא רק של סיעות; הוקצה לי חדר עבודה בכנסת, פלכל סיעה; ניתן מעמד רשמי לעובדיה הקבועים של "סיעתי". יש לי מזכיר סיעה ופקידה ולשניהם יש מעמד של עובדי סיעה; יש גם דבר נוסף המוכיח גישה ליברלית - כאשר יש דיון בכנסת, הודעות סועות במקום דיון, גם אז יש לי זכות למסור הודעה; וההחלטה האחרונה של ועדת הכנסת המזכה אותי בהקצבה חודשית מגזברות הכנסת במסגרת ההקצבה לכיסוי הוצאות הסיעות.

הדבר האקטואלי שאנחנו עומדים בפניו הוא עניין מעמדי בבחירות, המתבטא בשני נושאים: א) המימון; ב) שאר הזכויות המגיעות לסיעה בלבד: חתימת בוחרים, הפקדת פיקדון וייצוג. אתיחס לשאלת המימון. אין ממנים את הוצאות הבחירות על-פי תוצאות הבחירות הקודמות, אלא על-פי תוצאות הבחירות הבאות. יכול להיות שישתנה מעט כוחן של הסיעות והמקדמה היא דבר פורמלי אשר הסיעות נזקקות לה למימון הבחירות. לגבי הסיעות הקטנות, ובעיקר לגבי הסיעות הזעירות, המקדמה היא חשובה מאוד. סיעה קטנה שלא תקבל מקדמה - דינה נחרץ, לא יהיה לה מימון לבחירות. אני מתכוון רק לסיעה הנכנסת למערכת הבחירות.

ש. כהן:

למי נותנים מקדמות? היתה תביעה בפני ועדת הכנסת, שהמקדמות תינתנה על-פי המלצתה של הכנסת השביעית. כאשר נכנסת לכנסת, מבלי להתחשב בהתפלגויות שהיו, אני רוצה להתייחס באופן ספציפי לטענתו של חבר-הכנסת אבנרי, שלסיעת העולם הזה תינתן מקדמה עבור שני חברים. - אני מציע שתינתן מקדמה רק עבור 120 חברי הכנסת בלבד, אפילו אם ייצא שאני אקופח. מבחינה ציבורית זהו דבר שאיננו נאה. משמעותה האוטומטית של החלטה להעניק לחבר-הכנסת אבנרי מימון עבור שני חברים תהיה שאני לא אקבל כלום. (ציטט את דברי חבר הכנסת אבנרי בדיון על חוק מימון הבחירות לכנסת השביעית, מיום 19.2.69).

האם מגיעה לי מקדמה עבור חבר אחד? - אני חושב שכאן אפשר להסתמך על תקדים ועל חוש ההגינות והליברליות של חברי הכנסת. התקדים הוא לגבי חבר הכנסת בן-גוריון. (ציטט את דברי חבר-הכנסת קרגמן בדיון בקריאה השניה על חוק מימון הבחירות).

זה המצב שלי כיום. התקדים הזה קיים בספרי הכנסת ובחוקי מדינת ישראל. חבר הכנסת בודד, שאינו סיעה, מכיוון שוועדת הכנסת לא הכירה בזאת - בכל זאת הוכרה לו זכות להיות שווה בין שווים בענין מימון הבחירות.

לגבי ההגינות והיושר הציבורי. אני מבקש שמלאכתי תיעשה על-ידי שני חברים: האחד - חבר הכנסת בדר; והשני - חבר-הכנסת קרגמן. (ציטט דבריהם מתוך הדיון על חוק מימון הבחירות). כלומר, העקרון מקודש בעניינים של הגינות ולא תהיה מערכת בחירות אליה נכנסים 119 חברים במעמד מסויים, וחבר אחד בידיים כבולות. בהיותי חבר הכנסת הזאת למדתי שיש יחסי הגינות וקורקטיות גם בין יריבים פוליטיים. זה מה שלמדתי בכנסת השביעית ואני רוצה לקחת שיעור זה עימי שלם ולא פגום. כלומר, גם בהחלטותיה של הכנסת שומרים על העקרון של הגינות והיגיינה ציבורית ופוליטית ויודעים להתעלות כאשר נוגע הענין לצדק ויושר.

מ. ברעם:

עם כל רצוני להמליץ על דבריו השקולים של חבר-הכנסת כהן, אינני יכול להמליץ לפני ועדת הכנסת להכיר בו כבסיעה. היות ואז לא סיכמנו - יש אפשרות לדון בנושא מלכתחילה. בכנסת השישית רצינו לקבוע הלכה, שחבר הכנסת יחיד אינו יכול להיות סיעה והגענו לפשרה, שהגבלנו חבר הכנסת יחיד בכך שלא יוכל להגיש הצעת אי אמון לממשלה; וחבר הכנסת יחיד הוא רק מי שנבחר כך בבחירות, כי לא רצינו לעודד התפלגויות. לחבר-הכנסת כהן יש טענה, שסיעתו מנתה 2 חברים בלבד, וזה פילוג של 50%. שמענו את הגירסה הזאת, שחבר-הכנסת כהן הפקיד מכתב בו הצהיר שהוא מלכתחילה נבחר למחצית הקדנציה, ואילו חבר-הכנסת אבנרי שנבחר גם בכנסת השישית, יכהן בכל הקדנציה. אנחנו לא יכולים עכשיו ליצור תקדים, ולכן זה לא נראה לי.

לעומת זאת, אני חושב, שכחבר ועדת הכספים יכול אני לעשות זאת. אני מבין את תביעתו של חבר הכנסת כהן. הוא היה רוצה שנשחר אותו מכל הצרות של הליכה לבחירות. דהיינו, הגשת חתימות, הפקדת פיקדון וכו'. אינני בטוח שזה תקדים כל כך טוב. פנו אלינו סיעות המיעוטים ושאלו אותנו - הואיל וזה ענין של הכנסת הנכנסת שיש בעיית המקדמות - אמרנו: שבענין המקדמות נראה לנו שזה צריך להיות לפי הכנסת היוצאת, כי זה הצילום האמיתי של המצב.

אבל אם חבר-הכנסת כהן מעמיד את הדגש על כך - יכול להיות שאפשר למצוא דרך, הכל במסגרת של 120 חברים בלבד, שהזכאות למקדמות תכלול את כל הסיעות בכנסת וגם אותם חברים שהתפלגו. אבל זה לא עניינה של ועדת הכנסת.

אני מיעץ לחבר הכנסת כהן לעמוד במגע הדוק עם חברי ועדת הכספים, כי אינני מיעץ לוועדת הכנסת לשנות את החלטתה ולהכיר בחבר הכנסת כהן כבסיעה. ועדת הכספים יכולה לנסח תיקון בחוק.

צ. צימרמן:

אני רוצה להפריד בין שאלת המימון לבין הגדרת סיעה. עד היום לא הגדרנו בתקנון מה מעמד סיעה ומה מעמד חבר הכנסת יחיד. מכנסת לכנסת אנחנו מוצאים פתרון פרגמטי למה שנוצר. אינני חושב שזה מצב אידיאלי. כדאי שנדון בנושא זה, אבל לא בהקשר לענין קונקרטי. אם נרצה עתה, בסוף הכנסת השביעית, לקבוע מעמד לחבר הכנסת בודד - אנחנו יכולים לשנות, כי זה דבר המושפע משיקולים

צ. צימרמן:

שונים. לאחר הבחירות חשוב שנגדיר בצורה יסודית את התקנון בעניין זה, ללא כל הקשר עם מקרים קונקרטיים. אני בעד זה שעד סוף הקדנציה המצב ישאר כמות-שהוא.

אשר לצרכי הבחירות. אני בעד זה שננהג לפי מצב הכנסת בזמן שהחוק הזה נתקבל בכנסת, כי חלו שינויים מהותיים ואיננו יכולים להעניק מימון ל-124 חברי הכנסת. אנחנו צריכים לשקול מתן מקדמות לפי 120 חברי הכנסת בלבד. אי-אפשר לתת כסף לחבר הכנסת בודד שיוציא את הכסף על ספרים; אבל אם אותו חבר הכנסת נכנס למערכת הבחירות - זהו הסייג שאני מציע שנעמוד בו - אם הוא זקוק למקדמה לצרכי בחירות, לצרכי מאבק ציבורי, צריך לתת לכל חבר הכנסת בודד להיכנס למערכת הבחירות ולקבל תקציב. מותר לחלק תקציב ל-119 חברים, אבל אסור לחלק ל-121 חברים.

אני בעד זה שתינתן אפשרות לחבר הכנסת בודד לקבל מקדמה, כאילו היה סיעת יחיד, רק לצרכי מערכת הבחירות. כך נהיה הוגנים. אף אחד לא צריך לדעת אם נתפלגה סיעה, או פרש חבר - לא ניכנס לעניין עצמו.

אני מציע שנלך לפי המצב העובדתי הקיים בכנסת ערב מערכת הבחירות לכנסת השמינית. ניתן מקדמה לכל חבר הכנסת. ~~שנדניק~~ שהוא הולך לבחירות. ועדת הכנסת לא יכולה להחליט על כך, אבל היא יכולה לחוות דעה בפני ועדת הכספים - לאפשר לחבר הכנסת אשר רוצה ללכת למערכת הבחירות לקבל את המקדמה, כאילו היה סיעת יחיד, רק לצורך המימון הזה.

היו"ר א. אנקוריון: חבר-הכנסת כהן דיבר בצורה נאה ומשכנעת. כל הכבוד. הלוואי שהדברים שאמרת לגבי קורקטיות היחסים בכנסת היו מאה אחוז, אבל בדרך כלל יש יחסים קורקטיים בכנסת.

כאשר דובר על סיעה בת שני חברים, שקרה אצלה מה שקרה, האמת היא שהיתה התפלגות. מבחינת הסימפטיה לא הייתי שלם עם כך שלחבר-הכנסת אבנרי בלבד נשאר שם הסיעה, ואילו חבר הכנסת כהן נשאר בגדר חבר הכנסת יחיד; אבל אני רוצה להסביר לעצמנו שהיו לנו מספר ישיבות בעניין זה והגענו למה שהגענו לא בלב קל. העניין לא נחתך בסופו של דבר לפי סימפטיה, או אנטיפטיה, אלא הכריע אצלנו עניין העקרון: שחבר הכנסת שפרש מסיעתו או שהיתה התפלגות בסיעתו, אי-אפשר לשלול ממנו הזכות להופיע ולדבר בכנסת. למעשה, הוא מופיע ומדבר הרבה יותר מאשר רבים מאיתנו שהם חברים בסיעות גדולות, ואילו עבורו שמורה זכות הדיבור כאילו היה סיעה. לא רצינו אז להיכנס ליתר הדברים. לגבי יתר הדברים יש פה הסתייגות קשה מאוד. פירוש הדחיה לא היה שאנחנו מתכוונים לתת לו גם את הזכויות הללו. הפירוש היה שאנחנו מוכנים לבדוק את העניין. זהו הפירוש הנכון.

לגבי כמה דברים שהזכרת בעניין חיזוק תביעתך - לא דייקת בהם. מצבך לגבי החדר הוא דה-פקטו, ועינו של איש אינה צרה בכך. להפוך זאת לעניין דה-יורה - זאת איש אינו מוכן; גם כאשר ביקשת הקצבה חודשית אמרנו שעניינו אינה צרה בכך שתקבל תקציב, ואז החלטנו - היות וסיעה מקבלת 100 ל"י לסיעה ו-75 ל"י לחבר, לא תקבל 100 ל"י עבור הסיעה, אבל תקבל רק 75 ל"י עבור חבר הכנסת יחיד. אני בהחלט רוצה לקבוע שלא היתה לנו גישה של איפה ואיפה, אבל רצינו לשמור על העקרון.

כיצד מביין אני את העקרון? - לגבי יחיד שנבחר בבחירות - זו סיעת יחיד; אבל באמצע קדנציה לא יכולה להיווצר סיעת יחיד על-ידי פילוג או פרישה. רצינו לגבש את העניינים, שאין סיעת יחיד נוצרת באמצע קדנציה. הכוונה היתה נגד פיצול יתר, עד כמה שהדבר ניתן.

העצה הטובה שנתן חבר הכנסת ברעם, שהוא יו"ר סיעת המערך ויו"ר הקואליציה; והרמז כנגד שניתן על-ידי חבר הכנסת צימרמן שהוא בא כוח הסיעה הגדולה השניה בכנסת, בכך שלא רוצים לקפח את חבר-הכנסת כהן מבחינת עניין המקדמות. חברים יושבים בוועדת הכספים, ועדת הכספים יושבת על חוק מימון הבחירות וצריך למצוא פתרון ברוח זו. אפשר לקבוע פה בפירוש שוועדת הכנסת באה לידי ביטוי שצריך למצוא פתרון כזה ושלא נכיר בחבר הכנסת כהן כבסיעה.

ש. כהן: אני מודה לחברי הכנסת ברעם וצימרמן על הרוח ההוגנת בה דיברו, ואם יו"ר הוועדה משבח

הופעתי - זה כבוד גדול.

רצוני להוסיף דבר שהחסרתיו. לא באתי לבקש את ועדת הכנסת להכיר בי כבסיעה. אני שמח שבעניין המימון תישאר בפני הדלת פתוחה. אינני מבקש שיכירו בי כבסיעה, אלא כשם שנתנו לי - חלקם דה-יורה וחלקם דה-פקטו - זכויות של סיעה בנושאים פרוצדורליים שונים, כגון: מימון וניהול; מבקש אני שגם לגבי אותם סעיפים של חוק הבחירות שהוזכרו כאן בוועדת הכנסת בסעיף 25(ג) של חוק הבחירות לכנסת: "השתנה הרכבה הסייעתי של הכנסת, או שמה של סיעה או מספר חבריה, ואישרה ועדת הכנסת את השינוי, ישתנה בהתאם לכך ההרכב הסייעתי של כל ועדות הבחירות, או שם הסייעה..." ועוד כמה סעיפים, בעיקר: הגשת חתימות, הפקדת פיקדון וכו', שאלה הן זכויות ספציפיות.

אני מבקש שוועדת הכנסת תחליט, על אף שאינני סיעה...

ר. ארזי: אני מיעץ לך לא לדרוש זאת.

ש. כהן: אני מקבל הצעתך.

היו"ר א. אנקוריון: אם ילכו לקראתך בענין מימון הבחירות - זכית.

אנחנו מסכמים שאיננו נענים לבקשתו של חבר-הכנסת כהן להכיר בו כבסיעה.

ש. כהן: ביקשתי זכות סיעה רק לגבי הבחירות ולגבי המימון.

א. הראל: אני מציע שנקבל את הסיכום שהציע יו"ר הוועדה, שנדחה את הבקשה, אבל נמליץ לפני ועדת הכספים לאפשר לחבר הכנסת כהן ליהנות ממקדמה בדומה לסייעת יחיד בכנסת.

ה : צ : ב : ע : ה

הוחלט: יישמר גם להבא העקרון, שאין חבר הכנסת יחיד הפורש מסיעה או המתפלג מסיעתו, תוך כדי קדנציה, הופך לסייעת יחיד עם כל הזכויות המוענקות לסיעה.

יחד עם זאת, הובעה המשאלה, שבהכנה הסופית של חוק מימון הבחירות, על-ידי ועדת הכספים, יובא בחשבון מצב הסיעות בעת סיום הקדנציה של הכנסת ותימצא הדרך לאפשר לחבר-הכנסת כהן ליהנות ממקדמה בדומה לסייעת יחיד בכנסת.

הישיבה ננעלה בשעה 10.30.